

כשהכהן מתקרב תחילה לעבודה, מביא עשירית שלו, ועובר בידו. אחד כהן

אור ל'שרים

האחר להקרב מחצית מנחת חביתים בין הערבים) חצי עישרון מבינו או חצי עישרון של ראשון (הכהן הגדול שמת)! - תלמוד לומר: "ומחציתה בערב" (ויקרא ו) - מחצה משלם הוא מקריב. הא כיצד? מביא עישרון שלם (מביתו) וחוצהו, ומקריב מחצה ומחצה אבד. נמצאו שני חצאים קריבים ושני חצאים אובדים. תני תנא קמיה דרב נחמן: מחצה ראשון (של הכהן הגדול הראשון שמת) ומחצה שני (של הכהן הגדול השני, שאובדות) תעובר צורתן (תחילה, שייפסלו בלינה) ויצאו לבית השריפה. - אמר ליה רב נחמן: בשלמא ראשון (החצי של הראשון) - איחזי להקרבה (לפני שמת הכהן הגדול הראשון, ולכן תעובר צורתו לפני שיישרף, מפני שפסולו בבעלים הוא, שמת הכהן הגדול, וכל קורבן שפסולו בבעלים טעון עיבור צורה), אלא שני (החצי של השני) - למה ליה עיבור צורה? מעיקרא (כשהובא עישרון שלם ונחצה לשניים) לאיבוד קא אתי (ולא היה ראוי חצי זה להקרבה)! דאמר לך (גרסה זו של דברך) מני? תנא דבי רבה בר אבבה היא, דאמר: (כל קודש שנפסל) אפילו פיגול (שפסולו חמור) טעון עיבור צורה (ואינו נשרף מיד). - רב אשי אמר: אפילו תימא רבנן (החולקים על תנא דבי רבה בר אבבה, וסבורים שפיגול אינו טעון עיבור צורה), כיוון דבעידנא דפלגינהו (כשחולק הכהן הגדול האחר את שתי המחציות), אי בעי - האי מקריב, ואי בעי - האי מקריב, מיחזא חזו (להקרבה, ולכן אף מחצה שני תעובר צורתו לפני שיישרף, שכיוון שהבעלים דחוהו שלא להקריבו, הרי זה כפסולו בבעלים).

גם בבבלי וגם בירושלמי הביאו ברייתא המוסיפה על המשנה ומפרשת את מה שאמרה המשנה ששני חצאים אובדים. בבבלי הניחו שהחצי שנשאר מעשרונו של הכהן הגדול השני נתקדש קדושת הגוף, ודנו משום מה תעובר צורתו, ובירושלמי אמרו בתירוץ לקושיה שהחצי שנשאר מעשרונו של הכהן הגדול השני נתקדש קדושת הגוף, ולא דנו משום מה תעובר צורתו.

במשנה מנחות ט, נחלקו תנאים בעניין מידות היבש שהיו במקדש, ובהן מידת העישרון, האם נתקדשו מבפנים. תנא קמא ורבי יוסי סוברים שמידות היבש נתקדשו מבפנים, ורבי עקיבא סובר שמידות היבש לא נתקדשו. אפשר שתנא קמא שחולק על רבי עקיבא במשנה שם הוא רבי ישמעאל שאמרו בירושלמי כאן שהוא סובר שהעישרון מקדש.

☆☆☆

מביאים ברייתא: **כשהכהן מתקרב תחילה** (צריך לומר: 'כתחילה', כמו ב"שרידי הירושלמי" ובכתב יד הבבלי) **לעבודה** - כשכהן הדיוט נכנס בראשונה לעבוד עבודה בבית המקדש, **מביא עשירית** (צריך להוסיף: 'האיפה', כמו ב"שרידי הירושלמי" ובנוסח הבבלי של מסכת שקלים) **שלו** (בנוסח הבבלי של מסכת שקלים אין מילה

האיפה) שהיה במקדש לפני שחוצה אותה, וממילא נתקדשה קדושת הגוף, שלדעת רבי ישמעאל כלי המידה של עישרון היה קודש והוא מקדש קדושת הגוף את מה שמודדים בו, ולכן החצי שנשאר תעובר צורתו (אין ידוע היכן אמר רבי ישמעאל כך).

בתוספתא מנחות ז, שנו: כוהן שהקריב מחצה שחרית ומת, ומינו כוהן אחר תחתיו - לא יביא חצי עישרון מבינו, ולא חצי עשרונו של ראשון, אלא מביא עישרון שלם וחוצהו. מחצה זה ומחצה ראשון תעובר צורתן ויצאו לבית השריפה.

בבבלי מנחות ח, אמרו: חביתיה כהן גדול - רבי יוחנן אמר: אינה קדושה לחצאים (אם חילקה לחצאים וקידש חצי בכלי זה וחצי בכלי זה, שצריך לקדשה בכלי שרת כשהיא שלימה ואחר כך לחלקה לחצאים), ורבי אלעזר אמר: מתוך שקריבה לחצאים, קדושה לחצאים (מחלקה לחצאים ואחר כך מניח את שני החצאים בכלי שרת ומקדשם).

דברי רבי יוחנן בבבלי הם דברי רבי שמעון בן לקיש בירושלמי, ודברי רבי אלעזר בבבלי הם דברי רבי יוחנן בירושלמי. בבבלי לא הקשו על רבי אלעזר מהמשנה במנחות ד, שהשנינו בה "מחצה אבד", שלא כמו בירושלמי שהקשו מהמשנה על רבי יוחנן.

בירושלמי הסביר רבי יוחנן את המשנה ששנינו בה "מחצה אבד" לשיטתו, שמותר עשירית האיפה של כוהן גדול - ילך לים המלח. הרי שמי שאמר שעשירית האיפה של כוהן גדול - חוצה אותה ואחר כך מקדשה, צריך לסבור שמותר עשירית האיפה של כוהן גדול - ילך לים המלח, כדי שלא יקשה עליו מהמשנה הזו, ואילו מי שאמר שעשירית האיפה של כוהן גדול - מקדשה ואחר כך חוצה אותה, יכול לסבור שמותר עשירית האיפה של כוהן גדול - יפול לנדבה.

בבבלי רבי אלעזר שאמר שעשירית האיפה של כוהן גדול - חוצה אותה ואחר כך מקדשה, סבור שמותר עשירית האיפה של כוהן גדול - ירקב, ואילו רבי יוחנן שאמר שעשירית האיפה של כוהן גדול - מקדשה ואחר כך חוצה אותה, סבור שמותר עשירית האיפה של כוהן גדול - יפול לנדבה. מכיוון ששתי המחלוקות תלויות זו בזו, החליפו בבבלי את דברי רבי יוחנן בעניין עשירית האיפה של כוהן גדול, וגם החליפו את מחלוקת רבי יוחנן ורבי אלעזר בעניין מותר עשירית האיפה של כוהן גדול (בבלי מנחות קח, א). כך כתב ב"יפה עיניים".

בבבלי מנחות נב, אמרו: תנו רבנן: כוהן גדול שהקריב מחצה שחרית ומת ומינו כוהן אחר תחתיו, יכול יביא (הכהן הגדול